

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 „
Helyben hához hozva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 „
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszadadja vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Mezőgazdasági hitel az agrárprogramban.

Mezőgazdasági termelésünk, mint a közélet agrárprogram megállapítja, csak úgy állhatja meg a külfölddel a versenyt, s csak úgy küzdhet meg a termelési költségeknek, a munkabéreknek szakadatlan emelkedésével, ha fokozatosan belterjessé válik. Hazánk mezőgazdasága a kedvező természeti erők felhasználásával még nagy arányú fejlődésre képes, de kell is fejlődni, ha azt akarjuk, hogy a magyar föld a folyton szaporodó népességet eltartsa s e mellett lehetővé tegye az emelkedő igények kielégítését is. Arra kell törekednünk, hogy minden fűszál helyén kettő teremjen, hogy a gazda kiaknázza a föld termő erejét. Ámde a termelésnek ilyen magas fokra fejlesztése a szakértésen kívül jelentékeny pénzbefektetést követel. A befektetésre alkalmas pénzt pedig csakis jól szervezett hitel biztosíthatja.

A hitel két féle, ugymint ingatlan jelzálog hitel és személyi hitel. A magyar gazdának ma tulajdonképpen csak az előbbi áll rendelkezésére, az is igen gyakran terhes feltételek mellett. A sze-

mélyi hitel szervezetének kiépítéséről kellő mértékben még nem történt gondoskodás, csak ujabban igyekeznek hitelszövetkezeteink anyagi erejükhöz mérten e hiányt pótolni.

Az Országos Központi Hitelszövetkezetben tömörülő, egyre növekvő számú mezőgazdasági szövetkezeteink azonban csak akkor fognak igazi eredményeket felmutathatni és hivatásuk szerint a kisember javára üdvös tevékenységet kifejthetni, ha központjuk anyagi megerősítéséről törvényhozási úton gondoskodunk.

Legcélravezetőbbnek látszó mód erre az, hogy a kormányt törvény kötelezze megfelelő nagy kamatmentes pénzüsszegenek az Országos Központi Hitelszövetkezetnél való állandó elhelyezésére, a mire minden nehézség nélkül módot nyújtanak a mindenkori pénzüri készletek.

Ami a jegybank kérdését illeti, az Országos Mezőgazdasági Egyesület ismételtén az önálló magyar jegybank felállítása mellett foglalt állást. Kellő biztosítékot követelt azonban egyúttal arra is, hogy az önálló jegybank megszervezése alkalmas időben, kellő előkészítés után

és gazdasági életünknek minél kevesebb megrázkódtatása útján történjék, s hogy ez az önállósítás sem állami hitelünkre, sem magán hitelviszonyainkra káros befolyást ne gyakoroljon. De tekintet nélkül arra, hogy a törvényhozás az Osztrák Magyar Bank szabadalmának megújítása vagy önálló nemzeti jegybank felállítása mellett foglal-e állást, a magyar gazdatársadalom követeli, hogy a jegybankintézet szabadalma fejében oly reformok életbeléptetésére köteleztessék, amelyek a gazda személyi hiteligényeinek megfelelő kielégítését lehetőleg biztosítják.

Az egyik eszköz volna e célra az a programunkban említett kikötés, hogy a jegybank alaptőkéjének meghatározott részéig tartozék hosszabb lejáratú gazdaváltókat is leszámítolni egy bejegyzett szövetkezeti cég jóállása mellett. Nem szorul bővebb magyarázatra, mennyivel olcsóbbá tenné a gazda hitelét az ily intézkedés, mely tömördek felesleges közvetítő és uzsorás kizárásával ép úgy közvetlenül ömlesztene a mezőgazdaság erejébe a gazdasági életet erősítő, mint a hogyan ezt a kereskedelmi körök élvezik.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az óriás.

Irta: Roberts Bracco.

Láttam őt lassan lépkedni az utcán. Rövid, kissé kifelé görbülő lábai biztosan haladtak a széles gyalogjárón. Menés közben folyton a házak falát horzsolta ruhájával, hogy az izgatott járókelők lökdösését kikerülje, de éppen nem látszott rajta, hogy buvik az emberek elől s hogy végtelen törpe volta miatt feszélyezné magát. Elég gyakran meg-megállt, hogy megbámuljon egy-egy fényes kirakatot, egy-egy pompás magánfogatót, vagy valamely csinos hölgyet.

Finom, fekete felöltőben járt mindig, télen úgy, mint nyáron s csak a kalapjairól lehetett arra következtetni, hogy öltözékére különös gondot fordít. A változó évszakok szerint hol cilindert, hol nemez-, vagy panamakalapot hordott. Télen, a köcsög kalap alatt, rendkívül nagy feje mintha engedett volna a ránehezülő súlynak: egészen besülyedt a vállai közé. Nyáron a szalmakalapnak világos és mosolygó színe élesen ellenében állt szinte madár-íjesztő arcával, amelyet rendkívül nagy és duzadt szája, meg kis barna bajusza, amely a vadkan sórtéjével vetekedett, két részre válasz-

tott. Ezen a rendkívül csunya arcon semmi különös kifejezést sem lehet észrevenni. Teljesen szabálytalan vonásai dacára is ártatlan nézésű szemei teljes összhangban voltak a kis törpe széles vállával és alig egy méternyi magasságával.

És most, hogy bemutattam önöknek az én törpém: ne higgyék, hogy valami titokkal teljes és rendkívüli történetet fogok elbeszélni. Egyszerűen föl akarom hívni figyelmüket arra a különös beszélgetésre, amelyet egy kávéházban egy esős, zivataros napon — midőn mind a ketten azt vártuk, hogy az eső elálljon — folytattam a törpével.

— Milyen csunya idő! — szóltam én, e banális megjegyzés alá rejtve kíváncsiságomat s azt az élénk vágyamat, hogy szóbaálhassak vele.

A kis ember lányos hangon válaszolt. Elképedtem s szinte el sem akartam hinni, hogy ez a vékony, gyenge hang az én törpém cethalhoz illő nagyságu állkapcsai közül tört utat magának:

— Eh, hát hadd legyen csunya! Hadd zuhogjon tovább! . . .

— Hogyan?

— Hadd csinálja az Örök Atya úgy, ahogy akarja. Tudja ő, mit csinál.

— És ön úgy tudja, hogy amit ő akar, az mindig rendjén van?

— Ez, barátom egész más dűlőbe esik.

De, ha mindaz, ami történik, nem a mi ügyeinket segíti is elő, azért nem ítélnék el őt, mert részrehajlatlan bírálatot nem tudunk mondani.

— Eszerint hát néha panasza is van a dolgok folyása ellen?

— Olykor-olykor igen.

— Ebben igaza van, — hagytam rá — nagyon is igaza van! Az ilyesmi nagyon bosszantó. Egyébiránt, úgy látom, jól megy a dolga, nemde?

— Óh, igen, meglehetősen!

— Ez nagy szerencse, uram!

Utóbbi szavaimra az én törpém reitenetes száján kétértelmű mosoly jelent meg. . . Mária attól tartottam, hogy elég ügyetlen voltam őt megsérteni, de beesett, apró szemei és sürű, bozontos szemöldöke, valamint rövidre nyírott bajusza most is mind a maga kifejeztelen mozdulatlanságában meredt felém. Tovább folytattam tehát:

— Ön talán azt sem tudja, Gianozzi ur, mi fán terem a fájdalom és szenvedés?

— Dehogy nem! Mikor az édesanyám meghalt, nagyon is sokat szenvedtem! Valóságos szent asszony volt a megboldogult, amellyel szép is! Olyan magas volt mint ön . . . Nemde különös? . . . Meglepi önt, ugy-e?

— Nem!

— Ami az atyámat illeti; őt nem ismerem . . . Kis gyermek voltam, mikor meghalt,

Tavaszi értesítő!

Szives tudomására hozom a m. t. hölgy közönségnek, miszerint

eredeti párisi modell kalapjaim

megérkeztek és azok üzletben bármikor megtekinthetők.

Kedvező párisi összeköttetésem révén abban a helyzetben vagyok, hogy a versenyt felvehetem a fővárossalsi.

Teljes tisztelettel:

UJHELYI RÓZA

női kalap különlegességi üzlete
NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT.
TELEFON 130. TELEFON 130

A hitelre szoruló mezőgazdaságnak egy másik forrást az ingó jelzáloghitel szervezése nyitna meg. A mezőgazdasági ingó jelzáloghitel intézményének törvényes megalkotása ugyanis lehetővé tenné a gazdáknak ingó vagyonuk, állatállományuk, terményeik elzálogosítását olyképen, hogy azok az elzálogosítás tartama alatt is birtokukban maradjanak. Ilyen ingójelzáloghitel nyújtására feljogosítandó közhasznú szövetkezetek olyanokban, a mikor a gazda egyébként nem képes pénzhez jutni, reménybeli termésére, hízalóba állított állatállományára, vagy gazdasági felszerelésére, ezek jelképes zálogul lekötése ellenében, előleget adnak és mint több idegen állam példája mutatja, áldásos módon szolgálják a mezőgazdaság hitelszükségletét.

Az olcsó hitel, a kellő időben rendelkezésre álló és e mellett okszerűen felhasznált hitel valóságos áldás a mezőgazdaságra, mert parlagon heverő területeket termékenyít meg és gyümölcsöt fakaszt ott, a hol nélküle csak sivár pusztaság maradna. Rajta leszünk, hogy hitaléletünk fejlődése, mezőgazdasági hitelügyünk elodázhatlan kiépítése ily irányban üdvös hatással legyen egész nemzeti termelésünkre.

Khuen haza jön. A könyomatosok jelentik, hogy gróf Khuen-Héderváry már egészséges és hazajön Semmeringről.

A bán a miniszterelnöknél. Zágrábból jelentik, hogy Tomasics Miklós dr bán ma éjjelel a Semmeringre utazott, ahonnan Budapestre megy. A bán utja folyó kormányzati

ügyek megbeszélésének, köztük a horvátországi választóreformnak szól,

Katonaság Beregböszörményben. Megirtuk, hogy a berettyóújfalui nemzeti munkapárt elnöke **Örley György** közjegyző panaszt tett a főispánhoz amiatt, hogy a beregböszörményi függetlenségi párt tagjai oly erőszakos viselkedést tanúsítanak, hogy a nemzeti munkapárt nem meri nyilvánítani elveit. Az elnök kérte a főispánt, hogy a polgárok vagyon és személybiztonsága érdekében rendeljen ki katonaságot. Az ügyet jelentéstétel végett a berettyóújfalui főszolgabírónak adták ki. A főszolgabíró megvizsgálta az ügyet és jelentésében a katonaság kirendelésének mellőzését kéri. A beregböszörményi képviselőtestület ugyanis határozatilag mondta ki, hogy a lakosság vagyon- és személybiztonságáért felelősséget vállal s így a karbatalom kirendelése felesleges. A főszolgabíró mindössze a jelenlegi csendőrségnek öt csendőrrel való megerősítését javasolja.

A gyermeknap Nagyváradon.

Az idei gyermeknap sikere érdekében, tekintettel a már közelgő időre, a rendezőbizottság fokozatos tevékenységet fejt ki. A gyermekvédő liga választmánya eredetileg május 1 és 2-án akarta megtartani a gyermeknapot, azonban ez változást szenvedett s az ez évi gyermeknap hétfőn és kedden, *május hó 2. és 3-án* lesz.

A közreműködésre felkérő leveleket már szétküldötték városunk előkelő asszonyaihoz és leányaihoz. Ez évben nem 17, hanem 23 urnát állítanak fel az utcákon és terekekre és pedig a következő elhelyezésben:

Bémer-tér Kishidő. Színház szöglet Emke-kávészék. Bémer-tér Royal-kávészék. Szt. László-tér Kishidő. Szt. László-tér Teleky-utca sarok. Fekete Sas passage. Szent László tér Kert utca sarok. Zöldfa-u. sarok. Pénzügyi-palota, róm. kath. is-

kola. Törvényszéki-palota. Rákóczy-u. Uri-utca sarok. Sztaroveszky-u. Madonna-gyógytár. M. vasutállomás. Réti gyógytár. Teleky-u. gyógytár. Szt. János-u. Reich-üzlet. Nagypiac-tér Zöldfa-u. sarok. Lloyd-kávészék Keresk. Csarnok. Nagypiac-tér Oroszlán-gyógytár. Gilányi-u. Hankovits gyógytár. Gilányi-u. Klein-üzlet. Templom-tér, Szt. László-gyógytár. Váradvelencei vasutállomás.

Az urnák mindkét napon reggel 8 órától este 7 óráig lesznek kihelyezve.

Ezenkívül még programmba vették a következőket:

Városunk kereskedő, iparosai, gyárosai, pénzügyészei, kávéházai, vendéglői, stb. ez évben is megtartják a gyermeknapot.

A város iskoláiban a gyermeknap jelentőségeit méltatni fogják s a gyermekek körében gyűjtést eszközölni.

Minkét napon a déli órákban a katonai hadtestparancsnokság szíveségéből a Bémer-téren tüzene lesz.

Városunknak több cigányzenekara is felváltva fog a város legélénkebb pontjain játszani, mint tavaly is, tisztán a jótékony cél iránti tekintetből.

A közönség szórakoztatására két kabaré is fog nyilvános előadást tartani a gyermeknap javára.

Az egyes urnáknál közreműködő hölgyekről fényképfelvételeket eszközölnék s a fényképeket szintén a liga javára fogják áruba bocsátani.

Az országos gyermekvédő liga által fenntartott Inasotthon növendékeinek valóban izlises kézügyességi munkáit a Royal kávéház táján külön sátorban fogják hölgyeink árusítani.

Este 7 órakor a Bémer-téren és a Saspassageban konfetti ünnepély.

A rendezőség, amelynek élén **Hlatky Endre** és **Rimler Károly** polgármester állanak, már eddig 800 meghívót bocsátott ki, amelyben a város hölgyeit a gyermeknap felkarolására felkérte. A már eddig is beérkezett nagyszámu jelentkezés reményt nyújt arra, hogy a gyermeknap az idén is fényesen fog sikerülni.

A rendező bizottság tagjai naponta 5 és 6 óra közt, d. u. a városháza kis bizottsági ter-

de ő is igen szép ember volt. Meg van még az arcképe s Bourbon alatt szolgált . . . És mennyire szerette az anyámat! Megtaláltam a szerelmes leveleit, amelyeket vőlegény-korában írt az anyámnak. Mennyi tűz és mily gyönyörű stílus.

— Bizony, az akkori emberek jobban tudtak szeretni, mint mi — kockáztatam a megjegyzést, miközben a hatást lestem.

— Azt hiszi ön?

— Legalább úgy vélem.

— Én is azt hiszem, de végre is nem bírhatom el illetékesen a dolgot. Sok mindent hallok beszélni itt, a kávéházban is, meg mindenfelé, hogy a romlottság egyre terjed.

— Még pedig úgy a férfiak, mint a nők közt. Gianozzi uram.

A törpe vont egyet a vállán, jelezve, hogy nem tehet róla. Tovább faggattam:

— Oh, a nőki Félni kell tőlük!

— En ugyan nem félek!

— Hogyan, ön . . . nem tart a nőktől?

— Nem. Amennyiben semmi közöm sincs hozzájuk. Ha szépek, szeretem nézni őket. Ha csunyák, egyszerűen hátat fordítok nekik. A csunyát ki nem állhatom. Nemde, így vélekedik ön is?

— Kétségkívül, azonban bárhogyan okoskodjunk is, a nőekkel mégis csak jó lábon kell állnunk s így az ön bölcselkedése egyáltalán nem praktikus.

— Sőt nagyon az a magam szempontjából.

Ekkor már nem ismert határt a kíváncsiságom. Merészen kérdezősködtem tovább:

— Végre is, csak folytatott már eszmecserét hölgyekkel?

Zavartalanul, nyugodtan felelt, miközben kissé meghalkította a hangját:

— Látja, édesem, mikor azt tudjuk magunkról, hogy nem olyanok vagyunk, mint mások s ez a tudat a velünk született ösztöneinkkel ébredt föl bennünk, akkor az ember egészen másképp gondolkozik. Ha megtogok egy lovat a tarkánál, ön meg az orránál s egyforma erővel huzzuk előre és hátra a ló nem fog ki-mozdulni a helyéből. Ez az én esetem is. Egyfelől az ösztöneim vonzanak, másfelől a meggyőződésem tart vissza s én nem mozdulok a helyemről. Amilyennek ön ma lát engem, olyan voltam már tizenkét éves koromban. Senki sem hinné, hogy már ötven éves vagyok s ez azért van, mert még nem ös-ül a hajam; és reggel, mint Adonis ébrednék is föl: ki tudja? De akkor sem valószínű, hogy futnék a nők után, mert a meggyőződésem megmaradna.

— Így hát, — folytattam tovább, — az ön élete csupa kin és győtrelem! . . .

— Oh, a viláért sem! Miért volna kin és győtrelem? Bizony ez cudar állapot; olyan, amire az ember nem számított és nem is érdemli meg. En már gyermekkorom óta jól tudom, mire szánt a sors. Fáj talán önnek az, hogy sem nem király, sem nem római pápa? Ugye nem fáj? No lássa. Nekem meg az nem

fáj, hogy a nők számomra nem léteznek, mert olybá tekintem őket, mintha nem is volnának a világon. Amint már említettem: szívesen nézem őket, ha szépek. De vajjon minek is mondanék le arról a gyönyörűségről? De udvarolni, bókákat mondani, vagy pláne megnőstülni — azt másnak hagyom.

— Akkor hát mivel tölti a kedvét? Miben talál élvezetet?

— Abban, amit senki sem vehet el tőlem: szeretek járni-kelni a napon, szeretek jól étkezni, szeretek társalogni, s végre: nyugodtan aludni . . .

Az eső lassankint elállt. A kis ember föl-kelt székéről, amelyen addig gunnyasztott s amelyről a lábai úgy lógtak le, mint egy nyolc-éves kis gyermekéi: nem érték a padlót. Egy pillantást vetett a kávéház órájára s így morgott:

— Ej, ej! Már el is késtem az ebédről!

Barátságosan, szinte pártfogói módon ve-regette meg a vállamat s elköszönt:

— A viszontlátásra, kedves barátom!

Elgondolkoztam, s azon töprengtem, vajjon a világ legszerencsétlenebb emberével társalogtam-e az imént, vagy a legboldogabbal.

Ha nem csalódom, még egy kis irigység-félét is éreztem iránta. Es most, mint a szin-padon álló színész, a közönség felé fordulva, harsány hangon jelentem:

— Ez a törpe valóságos óriás!

500 vég szintartó angol zefir mtre 45 és 55 kr.
120 ctm. széles nyers (chantung) vászon 75 „
120 „ „ delin szövetek 78 „
Mosó svéd keztyü párja 50 „

Aruház „Gólyához“

Gutfried Testvérek

Szent László-tér.

Holdas templom mellett.

mében tartja összejöveteleit, ahol szívesen lát minden érdeklődőt s mindenkit, aki a rendezés munkájában résztvenni óhajt.

Azon hölgyek, akik az urnák mellett, vagy perselyekkel való gyűjtésben résztvenni óhajtának, szíveskedjenek e szándékukat az idő és hely megjelölésével a gyermekmenhelynél bejelenteni.

Mindenképen felkarolandó a gyermeknap ügye, mert a befolyó jövedelem felét ez évben is mint eddig, városunk jótékony intézményei kapják s mert a liga városunkban 2 intézményt is tart fent, az innen befolyó jövedelmet jóval felülmúló költséggel.

A gyermeknapkal kapcsolatosan felemlítjük, hogy a gyermekvédő liga Budapesten tartott ülésén gróf Vay Gáborné nagyszabású beszédet mondott, amelyben elítélte a gyermeknapoknál követelt eddigi eljárást, amelynek rugója a hűség és a fényűzés volt. Szerinte és igen helyesen, nem úgy kell a gyermeknapok gyűjtését eszközölni, hogy drága szőnye'et terítsenek az urnákhoz s diszruhás lakájok kíséretében és asszisztálása mellett udvaroltassanak maguknak a hölgyek, hanem szívből gyakorolják a jótékonyt, áthatva a humanizmus nemes érzetétől. Óhajtandó, hogy hölgyeink mindenütt megszívlelnék ez igaz szavakat.

A nagyszalontai küzdelmek.

Felfüggesztett jegyző.

A választási küzdelmek leghevesebb harcra Bihar megyében a nagyszalontai kerület, ahol az ősi hajdú utódai elkeseredett harcot vívnak a nemzeti munkapárttal szemben. Ez a küzdelem most már kezd olyan dolgokat is előidézni, amelyek egyik fél részéről sem engedhetők meg és a hatóságok szigorú igazságosságát provokálják.

Nevezetesen legutóbb felfüggesztették az egyik szalontai jegyzőt, állítólag politikai okok miatt. Utánna jártunk a dolgoknak s így a következőket adhatjuk.

A tegnapi nap folyamán panasz érkezett a Justh-párthoz Budapestre. A panaszra Holló Lajos a következő táviratot küldte Miskolczi Ferenc dr főispánhoz.

Panasz érkezett bizottságunkhoz, hogy Költő szalontai jegyző alapos ok nélkül párt-szempontról állásától felfüggesztették. Méltóságod igazságérzetéhez apellálva kérjük Költő ügynek azonnali megvizsgálását és a sérelem reparálását.

Holló Lajos.

A főispán a táviratot az alispánnak adta ki jelentéstétel végett. Ebben az ügyben kérdést intéztünk a nagyszalontai főszolgabíróhoz, ahonnan azt a fölvilágosítást kaptuk, hogy a felfüggesztésre nem politikai okok szolgáltak alapul, »Költő Kálmán jegyző a hivatalos helyiségben egy Róth Sámuelné Goldberger Etelka nevű asszonyt megölelgetett.«

E rövid, de sokatmondó felvilágosítás után tovább nyomoztunk az ügyben és akkor a következőkről értesültünk:

Róth Sámuelné egy napon megjelent Erdélyi főjegyző irodájában és ott helyhatósági bizonyítványt kért. Róthné, aki egy exaltált állapotú nő, kérelmét Erdélyi nem teljesítette. Ekkor a szobában tartózkodott Neszmirák Gyula rendőrfelügyelőn kívül Költő Kálmán és még több hivatalnok is. A kérelmével elutasított nő izgatottan távozott a hivatalos helyiségből.

Egy negyedóra múlva Róth Sámuel nagy megbotránkozással, valósággal magából kikelve tért vissza Erdélyi szobájába és ott kérdőre

vonta Költő Kálmán v. jegyzőt. Róthné ugyanis férjének azt adta elő, hogy őt Költő megtámadta, ruháját róla letépte s merényletet akart ellene elkövetni.

A dühöngő férj erős vádjait hiába igyekeztek Erdélyi főjegyző, Neszmirák rendőrfelügyelő és a többiek megcáfolni, nem vette azokat figyelembe, hanem követelte, hogy vegyék panaszba felesége vallomását. A panaszfelvételt Erdélyi, mert arra ok nem volt, nem teljesítette, mire Róth Csanády Jenő nagyszalontai főszolgabíróhoz fordult panasszal, amit ott meg is hallgattak. Csanády Jenő Költőt felfüggesztette állásától és kitiltotta a hivatalból.

Költő fiatal, pályája kezdetén levő ember, akit Csanády Jenő főszolgabíró választott meg jegyzőnek. A politikai viszonyok alakulása folytán Költő a Justh-párthoz lépett és annak agilis tagja. Ebből arra következtetnek, hogy a felfüggesztésre politikai okok szolgáltak tulajdonképeni alapul. Hogy mi fog beigazolódni a további vizsgálatok során, azt még nem lehet tudni, mindenesetre azonban elvárja a közönség, hogy minden részrehajlás nélkül igazságosan fognak itélni ez ügyben.

A nemzeti munkapárt gyűlése. A váraljai és váradvelencei polgárok tegnap délután látogatott gyűlést tartottak, melyen Hoványi Géza dr munkapárti jelölt programját tárgyalták. A gyűlésen tárgyalás alapját képezte Glacz Antal fellépése is. Ismertették Glacz Antal programját, amelyet kifogásoltak a miatt, hogy az általános választói jogot is felvette. A gyűlésen az a meggyőződés nyilvánult meg, hogy a mennyit veszített Glacz az általános választói jog felvétele által, annyit nyert Hoványi. Az általános választói jogot ugyanis a függetlenségi párt legnagyobb része sem óhajtja.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Május 4. este 6 órakor. Kath. Kőr zárünnepélye a püspöki palotában.

A Szent István Társulat közgyűlése.

A katolikus társadalom szellemének legelső egyesülete a Szent István Társulat tegnap délelőtt tartotta meg ez évi rendes közgyűlését, hogy beszámoljon azzal a munkával, amit egy éven keresztül kifejtett. A közgyűlésen a katolikus társadalom jelesei vettek részt.

A közgyűlés előtt 10 órakor a társulat kápolnájában mise volt, melyet Grieswein Sándor mondott. Mise után a diszteremben Zichy János gróf tárnok mester elnökletével kezdődött a közgyűlés, melyen ott voltak Zichy János gróf vallás és közoktatásügyi miniszter Fircsák Gyula munkácsi püspök, Radnay Farkas, Prohászka Ottokár stb.

Az elnöki megnyitót Fircsák Gyula munkácsi püspök tartotta. Beszédében a következőket mondta:

A javítás munkáját kezdjük meg. Ennek a javításnak önmagunkból kell kiindulni és jó példával kell előre haladni.

A példa mindenkor jobb hatással van, mint

a tanítás. Hassunk oda, hogy minden katolikus, legyen az bármily társadalmi állású is, vigye be katolicizmusát foglalkozásába. A tanító vigye be azt tankönyveibe, vigyük be lapjainkba, meg fogjuk látni, hogy az eredmény fényes lesz.

Az elnöki megnyitót nagy tetszéssel fogadta a közgyűlés. Ezután Grieswein Sándor tartott beszámolót, majd Erdősi Károly igazgató terjesztette elő évi jelentését. A jelentés szerint a múlt évben 5131 rendes tagja volt az egyesületnek. A pártoló tagok száma 17000-ról 18000-re emelkedett. Az elmúlt évben 16000 drb ajándékkönyvet osztottak ki a szegény iskolák között. A múlt évben kiadott könyvek értéke meghaladja az 50000 koronát.

Az évi jelentés után az irodalmi és tudományos osztály tagjait választották meg. Új tagok lettek az osztályban Sieber Hermann, Négyessy László dr, Fejérpataki László dr és Iványi Béla dr. Majd az igazgatóság tagjait választották meg.

Végül elhatározta a közgyűlés, hogy X. Pius Pápának 1000 koronát küld Péterfillér címen. Ezzel a közgyűlés véget ért.

*** Személyi hírek.** Dr Radu Demeter gör. kath. püspök a Rivieráról, hol hosszabb ideig tartózkodott, székhelyére hazaérkezett. — Dr Lányi József tini püspök, nagyváradi kanonok a dalmát tengerpartról Nagyváradra hazaérkezett. — Dr Karácsonyi János prépost kanonok a Magyar Tudományos Akadémia nagygyűlésére Budapestre utazott.

*** Küldöttség dr Miskolczi Ferenc főispánnál.** Tegnap délelőtt 20 tagú küldöttség járt Miskolczi Ferenc dr főispánál Bihar nagybajomból. A küldöttséget dr Bahats Béla főszolgabíró vezette. A küldöttség szónoka arra kérte a főispánt, hogy hason oda a nagyváradi róm. kath. püspökségnél miszerint a sárréti birtokokat a legközelebbi szerződések lejáratkor ne bérlőknek adják ki, hanem fölparcellázva a kisgazdáknak adják azokat bérbe. A főispán teljes jóakarátát ígérte meg és kijelentette, hogy kérelmük teljesítése érdekében meg fogja tenni a kellő lépéseket.

*** A nagyváradi jogakadémia titkára.** A jogakadémiákon tudvalevőleg titkári állásokat szervezett a vallás- és közoktatásügyi miniszter. A nagyváradi jogakadémia titkári állását most töltötte be a miniszter és pedig a nagyváradi ügyvédjelöltek egyik jeles tagjával dr Suhajda Györggyel. Sujda eddig dr Schweiger Ede egyházmegyei ügyésznek volt irodavezetője. Most szép, új állás nyílt meg előtte. Őszintén kívánjuk, hogy abban sikerrel működjen az akadémia érdekében és legyen alkalmunk hasonló szép előmenetelhez gratulálnunk.

*** A megyei központi választmány ülése.** A megyei központi választmány 29-én pénteken ülést tart. Az ülés tárgya lesz az 1911 évi képviselőválasztók névjegyzéke ellen beadott felszólamlások felülbírálatá.

*** Kinevezés.** A pénzügyminiszter Osváld Frigyes berettyóújfalui IX-ik fiz. oszt. adóhiva-

Tisztelettel

WÉBER TESTVÉREK

Nagyvárad.

Bémer-tér.

Az árusítás naponta reggel 8 órától este 7 óráig tart, a berendezésnek egy része, valamint egy hármas pénzszekrény eladó.

ÉRTESÍTÉS!

: Üzletünk átalakítása végett az összes

áruinkat, ugymint: blousok pongyolák, aljak, kabátok, kosztümök,

gyermek ruhák

s egyéb cikkeket e hó végéig

minden elfogadható árban áru-

sítjuk.

tali pénztárnokot jelenlegi állomáshelyén való meghagyása mellett a VIII ik fizetési osztályba és Gasselséder Jenő tenkei adóhivatali tisztet a X ik fizetési osztályba sorozott adóhivatali segédde nevezte ki.

* **Rednik Gábor lemondása.** A biharmegyei járási főszolgabírák közül, mint annak idején jeleztük Rednik Gábor vaskóhi főszolgabíró a belényesi kerületben munkapárti programmal képviselőjelöltnek lép fel. A törvények értelmében tudvalevőleg minden köztisztviselőnek be kell adnia lemondását a választás előtt legalább hat héttel. Rednik Gábor a napokban be is adta nyugdíjaztatása iránti kérelmét a főispánhoz. Miskolczy Ferenc intézkedett is, a kérelem felett minél előbb döntsön a törvényhatóság. Május 7 ére rendkívüli közgyűlést fog tartani a vármegye és ezen veszik tárgyalás alá a nyugdíjazás ügyét. Ugyancsak a 7-én tartandó közgyűlés fogja betölteni az Andaházy—Szilágyi féle katonai nevelőintézetben lévő megyei aladitványi helyeket is.

* **A világ pénze.** Ime beteljesülnek a jóslatok még az üstököszt csak a legjobb csillagász műszerekkel látják közeledni és máris kezd bomlani a Világ. Ezuttal azonban ne a mi jó öreg edzett sártekékre gondoljunk, hanem egy újságra, amely elég vakmerő volt magának a Világ elnevezést adni és amely lap mint mindenki tudja, a legnagyobb szabadkőműves lap. Ennek a Világnak a világa azonban nagyon rövid pályát fut be a tervezett hosszú életből. Mint értesülünk a Világ nagyon kevés aranytartalommal indult meg, nem volt neki elég pénze. Pénz nélkül pedig egy egész világot, ha mindjárt az csak egy szabadkőműves lap is, fenntartani és kormányozni nem lehet. Bebizonyosodott, a Világot malteres kanallal összetartani nem lehet. Bomlik a Világ. A szerkesztőség legelső tagja kezdte meg a bomlást. Mint értesülünk, Gerő Ödön, a Világ felelős szerkesztője már megvált a laptól és visszatért kiindulási helyére a Naplóhoz. A kilépés oka, mint a rossz nyelvek mondják, a pénzhány volt. Még egy-két ilyen kitörés és a Világ című bolygó visszakerül a Naplóba.

* **Öngyilkos napszámosnő.** Ma délelőtt Berehofcsák Jánosné napszámosnő öngyilkossági szándékból, valószínűleg a Nemzeti-híd körül, a Körözsbe vetette magát. Tóth Lajos közműves segéd, aki a Fűzes-utca 8. számú teleknél dolgozott, munkaközben észrevette, hogy a Körözs vize női hullát visz lefelé. Ő azonnal létrát eresztett le a Körözsbe és kifogta a hullát, amelyet felvitt a Fűzes-utca 8. sz. ház telkére. Állítása szerint a nő még akkor nem halt meg, de az élesztési kísérletek nem vezettek sikerre, úgy, hogy az asszony eszméletét vissza sem nyerve meghalt. Időközben odaérkezett Berehofcsák János, aki az öngyilkosban felismerte feleségét. Berehofcsák előadta, hogy felesége kisebb mértékben elmebajos volt és így neki nagy figyelemmel kellett feleségére vigyáznia. Felesége 1. hó 25-én este 8—9 óra között a szobájában lefeküdt, ő pedig a szoba előtti folyosón aludt. Másnap reggel 5 órakor, amikor felébredt, a lámpát égve találta, felesége azonban eltűnt a szobából. Ő rögtön keresére indult, azonban feleségét nem találta s utközben hallotta, hogy női hullát fogtak ki a Körözsből, amely hirre a Fűzes-utca ment, ahol feleségét az öngyilkosban fel is ismerte.

* **6000 korona államsegély az ipariskolának.** Vasady Lajos kir. tanfelügyelő átiratban értesítette Nagyvárad városát, hogy a vállas- és közoktatásügyi miniszter a nagyváradai iparos tanonciskola részére, az 1909—910.

tanévre 6000 korona államsegélyt engedélyezett s ez összeget kiutalta a nagyvárad kir. adóhivatalnál.

* **Kórház-utca rendezése.** Ugy látszik a városházán is belátták, hogy furcsa színben tünteti fel a város közigazgatását az a körülmény, miszerint éveken át sürgette a város az államvasutakat, hogy a forgalom biztonsága és a szerencsétlenségek elkerülhetése céljából a kórház-utcai vasuti hidat bővíttesse ki s mikor végre a város hozzájárulásával az új hid elkészült, hónapokig nem rendeztetni az utcát s nem igyekezik a szabad forgalmat biztosítani. Dr. Hoványi Gyula interpellációjára volt szükség e tekintetben a várost figyelmeztesse kötelességére. A rendezési terveket a főmérnök elkészítette s a tanács hétfői ülésében kiadta a számvevőségnek, hogy mutassa ki a fedezetet. A főszámvevő már meg is tette jelentését, amely szerint az utca rendezéshez szükséges 2413 korona 64 fillérre van fedezet a költségbe felvett bürkolási összegben.

* **A nagyváradai repülőgép.** Egyre nagyobb az érdeklődés Lancendorfer Antal hadnagy repülőgépe iránt, mely a megyeháza nagytermében van kiállítva. A Nagyváradon készült repülőgépet, mely a Vadász és Grószgyárat dicséri, állandóan nagyszámú közönség nézegeti s neves szakértők is dicsérőleg nyilatkoznak a rendkívül sok újítással tervezett s nagy ügyességgel felépített gépről. Impozáns látvány a hatalmas és mégis könnyed alkotmány, mely érdekességével a laikusokat meglepi, a szakértőket elismerésre készíti. A repülőgép a megyeház termében egész nap megtekinthető 1 korona belépődíj ellenében. A kiállítás csak május 1 ig fog tartani s akkor már megkezdődik Lancendorfer Antal felszállási kísérletet a biharpüspöki nagy legelőn, ahol már építik a repülőgép részére a nagy hangárt.

* **Pályázat az állatorvosi főiskolába.** A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszter 36263—910. számú rendelete folytán értesitem mindazokat, kik a m. kir. állatorvosi főiskolában hivatásos honvéd állatorvosi tisztviselőkké leendő kiképzés céljából pályázni óhajtanak, hogy a pályázati hirdetményt a városi tanács katonai ügyosztályának hivatalos helyiségében (Városháza II. em. 31. számú szoba) a hivatalos órákban megtekinthetik. Nagyvárad, 1910. ápril. 15. Juricskay Barna, tb. tanácsnok.

* **A kártékony vadszárnyasok pusztítása.** A nagyvárad vadászársaság összeállította az 1909. február 1-től 1910. január végéig Nagyvárad város vadászterületén elejtett kártékony vadak statisztikáját. E szerint az esztendő folyamán emlős vadat nem ejtettek el egyet sem, ellenben a vad szárnyasokból 720 darabot lóttek; és pedig 50 ölyvöt, 120 vércsét, 300 héját, 100 varjuféléket és 150 szarkát.

* **Egy koldus öngyilkossága.** Tegnap délután egy öreg, 62 éves koldus a Nogáll-utcai Szent Vincze Intézet bejáratánál öngyilkosságot követett el. Gamauf Dánielnek hívták a szegény koldust, aki valamikor jobb napokat is látott, de öreg korára betegség támadta meg és így koldulni volt kénytelen. A Szent Vincze Intézet látta el a legszükségesebb élelemmel, ahol mindennap megjelent és, mint annyian, ő is részesült annak adományai-ban. Gyógyíthatatlan betegsége azonban, mely soha nyugodni nem engedte, az utóbbi időben nagyon erősen lépett fel és ennek folytán elhatározta, hogy megvált az élettől. Tettét tegnap délután 4 órakor hajtotta végre a Szt. Vincze Intézet bejáratánál, ahol egy előtöltött kétesövű pisztollyal szíven lötte magát és azonnal meghalt. A rendőrség részéről dr. Berkovits René t. orvos, Schlögl Adolf és Kelemen András detektívek jelentek meg és megállapították az öngyilkosságot. Az öngyilkosnál leveleket találtak, melyekben gyógyíthatatlan betegségét hozza fel okul.

* **Bitangóságban találtak** 2 drb fehér-szőrű ökröt. Igazolt tulajdonosa jelentkeztek a rendőrkapitányi hivatal kihágási osztályánál, annál is inkább, mivel a talált ökrök csak 8 napig őriztetnek.

* **Öngyilkos osztradiaségéd.** Nagy-báródról jelentik: Edelman István 47 éves osztradiaségéd tegnap délelőtt 10 órakor szer-számkésével szívenszurta magát és rögtön meghalt. Az öngyilkosság oka életuntagság. Az öngyilkos már előzőleg is követett el öngyilkossági kísérletet.

* **Elveszett** az alsó garasos hid táján tegnap reggel két darab 8 hónapos malac. Károsult ezuton is kéri a megtalálót, hogy a malacok hollétét a rendőrségen bejelenteni sziveskedjék.

x *Finom uri fehérnemű és minden uri divat és kalap ujdonság megérkezett*

Róth M. utóda cégnél.
Bémer-tér.

Eredeti angol férfi cipők.

x **Lehetetlen külön irnom** minden ve-vőmnek, tehát ez uton tudatom mindazon 243 tisztelt vevőmet, kik e héten nálam fehér ruha vásznot kerestek, hogy az a mai napon megérkezett, ugyszintén más, nagyon szép divatos új színekben is, melynek ára 37 és fél krajcár. Kovács Ákos Nagyvárad.

x **A Lloyd kávéház** modernül berendezett helyiségében Április hó 27, 28, 29 és 30-án a következő igen érdekes mozgóképek ujdonságok lesznek bemutatva: 1. Hajszá automobilon. 2. Sumatra. 3. Kirándulás a Niagarához. 4. Arab művészek. 5. Matla ur kalapja. 6. Vidéki nagybácsi. 7. Ábrándos leány. 8. Az őrtül cselekedete. Belépti díj nincs. Kezdete este 9 órakor. Kitűnő italokról és ételekről gondoskodva van. A n. é. közönség szives pártfogását kéri, Hartstein Arpad kávéház tulajdonos.

x **Olvasza el kérem!** ha érdeklí, hogy lakásában miért érhet el takarítást villamos áramfogyasztással. On égethet már 16 gyertyafényű Wolframégőt és ami a régiakkal szemben óránként kb. 3 fillért takarít meg, tehát nem szükséges, aki nem akar nagy világitást, hogy 32-es vagy 50 gyertyafényű égőket alkalmazzon és ami a fő nálam, ezen *Wolframégő* 2 K 40 fill. Stern villamos felszerelési vállalata Bémer-tér 2. Telefon 556. Szívesen szolgálók felvilágosítással.

* **Borsalino, Pichler és angol kalap** vaszi ujdonságok **REICHARD ÁRUHÁZABA** megérkeztek, hol lelegegánsabb budat pesti és amerikai cipők kaphatók.

IRODALOM.

Magyar Boldog Ilona élete.

— Irtá *Jeszenák* Gábor báró, pozsonyi kanonok. Pozsony, 1910. Nyomatott az ottani Kath. Irodalmi Rézsvénytársaság könyvnyomdájában, Ferenciek-tére 1. sz. Ára 1 kor. 50 fillér. Kapható Láng József könyvkereskedésében Nagyváradon. —

A magyar nemzet szentjei iránti mélységes tisztelet és szeretet indította *Jeszenák* Gábor báró pozsonyi kanonokot arra, hogy megírja Magyar Boldog Ilona életét. Célja a szerzőnek a szűz iránti tiszteletet hazánkban méltóképen terjeszteni, annál is inkább, mert az utóbbi időben mintha egészen megfeledkezett volna már a magyar arról, hogy az isteni Gondviselés Szűz Szent Margitnál nem kisebb hősnőt adott a kath. egyháznak és a magyar nemzetnek Boldog Ilonában, akit valaha rajongással vett körül minden derék kath. magyar ember.

A jeles mű hét fejezetre oszlik. Az elsőben sz. Domonkos rendjének hazánkban való letelepedéséről s működéséről van szó. A

szerző — magyar források hiányában — többnyire külföldiekre támaszkodik művének megírásában s így történeti szempontból is igen értékesnek mondható a mű nagy része. A második és harmadik fejezetben Boldog Ilonának életét vázolja röviden, de érdekesen, és lebilincselően. A sz. Domonkosrendiek veszprémi zárdájában lakott, ahol nagy életszentsége miatt kiváló tiszteletnek örvendett. Később a török elnyomás és a kálvinizmus fellépése idején elpusztulván a kolostor nagy része, a szűz tisztelete is mintha kihalt volna az emberek szívéből. Kolostorát, melynek főnöknője volt, a lehető leghétköznapibban kormányozta, Krisztus kinszenvedésének emléke és az Oltárszentségben lakozó Ur Jézus iránti gyermeki szeretete, valamint a szent áldozás nagy haszna is mélyen bevésődött a szívébe. Ezt a mindig élő, mindig cselekvő szeretetet, a szerző élénken tárja az olvasó elé. Boldog Ilona igazi hősnő a szó legszorosabb értelmében. Erényei, rendkívüli kegyelmei, csodái és jóvendölései naggyá, hatalmassá teszik őt minden kath. hívő előtt. A negyedik és ötödik fejezetben a szerző Szűz Szent Margittal, IV. Béla leányával ismerteti meg röviden az olvasóit, mint akinek Boldog Ilona volt a nevelője a veszprémi zárdában. Megható a gyöngédelelkű Ilona szomorú bucsuja a Nyulak-szigetére (a mostani »Margitsziget«) távozó szent Margittól. A szerző ezt a körülményt is a legszebb színekkel ecseteli. Végül Boldog Ilona utolsó éveit, halálát és csodás meghallgatásait közli és azzal az óhajjal fejezi be művét, vajha Boldog Ilonát is oly tisztelettel és szeretettel vennék körül széles hazában, mint a minőnek örvendett s örvend a mai napig is Szűz sz. Margit.

A szerző tehát, miként az eddigiekből kitűnik, nagy szolgálatot tett a magyar kath. irodalomnak művének megírásával, mely bizonyos tekintetben hézagpótló is, szorgalmas adatgyűjtés édes gyümölcse. A fejtegetésekben — mint az magától értetődik — korrekt, egyházas felfogás nyilvánul, semmi túlcsapongás, a mire ilyen tárgy műveknél néha közel áll a kísértés. Azonkívül hazatias szellem és a magyar nemzet rajongó szeretete hatja át minden gondolatát. Nem hajbász képeket, szellemkedéseket, hanem az igazság erejével kíván hatni. Fényes apologiáját adja a kath. hitnek, buzdít az erényes életre, serkent a magyar szentek kuzgó tiszteletére.

A mű iránya könnyed, magyaros, bár itt-ott nem egészen gördülékeny.

E kisebb hibákat illetőleg azonban menti a szerzőt az a meleg érdeklődés és ügyszereget, mely művéből mindenütt érezhető. Több helyütt a lelkesedés hangja üti meg fülünket, különösen ott, ahol a magyart meggyőzi szentjeinek nagyságáról.

Igaz örömmel és élvezettel olvastuk e csinosan kiállított művet s azon meggyőződéssel tettük le, hogy másoknak is hasonló gyönyört és élvezetet fog szerezni, főleg pedig buzdítással fog szolgálni a boldog Szűz intenzívebb tiszteletére. P. K.

A legizlésebb és a legolcsóbb
arany-, ezüst ékszerek és órák
= a bérálásra =
Szilágyi Géza és Társa
órák és ékszerésznél kaphatók.
TELEFON 630.

TANÜGY.

Záróvizsgálatok a főgymnasiumban.
A nagyváradai premontrei főgimnázium VIII. osztályának évvégi vizsgálatait a következő

sorrendben és napokon fogjuk megtartani: május 6-án vallásból, 9-én németből, latinból és történelemből, 11-én magyarból, görögéből és görögpótló irodalomból, 13-án mennyiségtanból, természetből és bölcsleletről. Május 13-án lesznek a VIII. osztály magántanulók szóbeli vizsgálatai. A vizsgálatokra a szülőket tisztelettel meghívja az Igazgatóság.

EGYESÜLETEK.

Gyűlés a Kath. Körben. A nagyváradai Kath. Kör igazgató választmánya f. hó 27-én, azaz szerdán este 6 órakor tartja rendszeres havi ülését. A választmányi tagok ezután is kéretnek a megjelenésre.

Nagyváradai Kozmetikai Gyógyintézet Fogorvosi és gyógyfogtechnikai ambulatorium

RAKÓCZY-UT 5. SZ. — Telefon 752.

Orvostudományi alapon való kezelése az ember külsejével. Arc és szépségápolás. Pattanásos, szemölcsös, szeplős, májfojtos stb. arcoknak gyógyítása s ezen szépséghibák elmulasztása. Az elcsufító arcszőrök gyökeres eltávolítása. Hajhullás kezelése. Villamos vibrációs arc és fej-massage, villamos kékfény. Röntgen- és paraffin kezelések. Az intézet a legmodernebb gépekkel van felszerelve.

Fájós fogak gyógyítása,

fájdalom nélküli foghuzások, porcellán-, arany- stb. plombák, csapos fogak, arany fogkoronák, lemeznélküli singfogsorok stb.

Rendelés 9—5-ig.

Az összes kitűnő hatású, de ártalmatlan kozmetikus gyógyszerek az intézetben beszerezhetők. Diszkrét postai szállítás útján is.

Dr. Halász Andor.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Obsitos.
Csütörtök: Cédra. Fiam a huszár.
Péntek; Trenck báró.
Szombat: Cédra. Fiam a huszár.

Cédra, Franek Gábor győri székesegyházi karmester nagy operája, a Cédra csütörtökön kerül először színre Nagyváradon. A szerző már tegnap Nagyváradra érkezett, hogy a próbákon személyesen vegyen részt. A Cédra egyike azoknak a kevészámú magyar operáknak, amelyek eredetiségüknek, a zenei tudásnak és ihlettségnek bőséges meg-

nyilvánulásával kéri ki a publikum tetszését. Meséje magyar földön játszik: egy szépséges cigányleány megkapó tragédiáját mutatja be. Akik a Cédra partitúráját megismerték, nagy elragadtatással nyilatkoznak az operának dallamokban való gazdagsága és hangszerelemének szinesség felől.

Fiam a huszár. Csütörtökön este kerül bemutatásra Marton Manó kolégánk új egyfelvonásos: »Fiam a huszár«. A bemutató iránt nagyon nagy az érdeklődés a városban, mert Marton Manó első darabja a »Nyílt pályán« oly szép, emlékeztető nagy sikert ért el, amilyent kevés színdarab a nagyváradai színpadon Marton Manó új darabja szatira, amelyet átszó Marton Manó legerősebb, legsajátosabb írói tulajdonsága: pompás humora, bájos mesélőtehetsége, színpompás, találó stílusa. Ezekhez az írói tulajdonságokhoz járul még Marton Manó, gazdag, briliáns színpad-készége, — úgy hogy előreláthatóan a kis darab rendkívül nagy sikert fog aratni a bemutató alkalmával. — A színházban a kitűnő kis darabból már szorgalmasan folynak a próbák. A szerepeket a színház elsőrangú erői játsszák. A címszerepet Gózon Gyula játssza. Kitűnő szerepeik vannak: Sik Rezsőnek, Sinkó Gizának, Pogány Jankának stb. Előadás után a szerző tiszteletére a Rimanóczy-éttermében társasvacsora lesz.

MULATSÁG.

A kath. legényegyet majálisa. A nagyváradai katolikus legényegylet nagyszabású pompás mulatságra készül. Mint az előző években, most is gondoskodik tagjainak és pártolójainak nemes szórakozásokról. Nyári programjába kirándulások, élvezetes mulatságok rendezését vette fel. Vasárnap, május 1-én lesz első nyári mulatsága, amelyre most küldi szét remek kiállítású meghívókat. A pompásnak ígérkező majális a Püspök-fürdőben tartja meg s hangversenyyel, társasjátékokkal teszi változatosabbá. A meghívó szöveg: a következő:

A »nagyváradai katolikus legényegylet« 1910. május hó 1-én, a László, vagyis Püspök-fürdőben, az egyleti dalárda javára, kirándulással, szerenaddal és tánccal egybekötött majális rendez. Beléptidj: személyenkint 2 korona, családok számára családtagonkint 1 korona 50 fillér. Jegyek kaphatók Táray Gusztáv, Rákóczi-u 4. számú üzletében és az egylet gondnoknál, Teleky-utca 13. sz. alatt. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirtapilag nyugtázza az egylet igazgatósága. Indulás a reggel 8 órai fűrdővonattal, hazajövet este fél 11 órai fűrdővonattal. Rossz idő esetén egy héttel későbbben lesz a majális, miről a hírlapokban értesítetnek a meghívottak. Izletes ételekről és tiszta italokról Kernáts János, jóhírű fűrdővendéglős gondoskodik. A majális sorrendje a következő:

1. Gyülekezés az egyletben reggel 6 órakor.
2. Indulás az egyletből a vasúthoz nemzeti zászlóval reggel 7 órakor.
3. A fűrdővonat indulása a nagyállomásra reggel 8 órakor.
4. Ünneplés szentmise a Püspökfürdői kápolnában délelőtt 9 órakor.
5. Kirándulás a Solyom-hegyre.
6. Ebéd kinek-kinek saját batyujából és rögtönzött konyhából.
7. Délután társasjátékok a szabadban.
8. Este 6 órakor szerenád a fűrdőpavillon dísztermében a következő műsorral: 1. Magyar egyveleg, énnkli a férfikar. 2. Kurucz dalok, tárogatón és zongorán játsza Laszek Erő, tanítóképző intézeti tanár, egyleti karmester és Resch Mihály, zenetanár. 3. Tavasz virágok, énnkli a nőikar. 4. Magyar dalok tárogatón és zongorán előadja

Laszcsik Ernő, tanítóképző intézeti tanár, egyleti karmester és Resch Minály, zenetanár. 5. Etlap, énekli zongorakísérettel a vegyeskar. 9. Este 7 órától fél 11 óráig tánc, melyhez a zenét az első-rangu fűrdői zenekar szolgáltatja. 10. Este a fél 11 órai fűrdővonattal indulás vissza Váradra.

Hangverseny a püspöki palotába.

A nagyváradai katolikus kör május 4-én, délután 6 órakor a I. sz. püspöki residentia nagyszobájában hangversenyt rendez a következő műsorral:

1. Részlet Haydn négy évszak (tavasz) oratoriumából. Előadja a székesegyházi énekhar. A szóló részeket éneklik: dr Krüger Aladárné, dr Krüger Jenő és Huszár László.

2. a) Brahms Dal (A hűség.)

b) Ardiói keringő. Énekli dr Báthory Oszkárné.

3. Előadás, tartja Szentiványi Károly, ráfóti prépost, az orsz. kath. szövetség igazgatója.

4. Mandelssohn: Trio Op. 49. Előadja a kamara zenetársaság.

5. Beleznay dalok.

a) Egy sir . . .

b) Valamikor réges régen . . . Énekli Csipkés Sándorné.

6. Zárókar Dinorah operából. Előadja a székesegyházi énekhar. A soprán solót (Dinorah) énekli: dr Krüger Aladárné.

Számozott ülőhely az I—II. sorban 5 korona, III., IV., V., VI. sorban 3 korona, VII.—XIII. sorban 2 korona. Állóhely 1 korona. Jegyek a meghívó felmutatása mellett megválthatók Láng József könyvkereskedésében s a hangverseny alkalmával a pénztárnál.

A tiszta jövedelmet könyvtárunk céljaira fordítják.

TÁVIRATOK

A „Zeppelin II.” katasztrófája.

Berlin, ápr. 26. A reggeli lapok jelentése szerint Lyncker, a műszaki csapatok főfelügyelője, táviratozott Vilmos császárnak, hogy a »Zeppelin II.« léghajó helyreállítása teljesen kizárt dolog. Már most meg lehet ítélni, hogy a szerencsétlenségért senkit sem terhel felelősség, hanem hogy azt magasabb természeti hatalmak okozták.

A nagy sztrájk.

Páris, április 26. Azt a sztrájkoló munkást, akit Saint-Denisben a rendőrséggel történt összeütközés folyamán egy rendőr revolvergolyója megsebesített, most behalt sebébe.

Lechambon Tangerolle, április 26. Négy embert letartóztattak azon gyanu alatt, hogy revolverrel lőtték a csendőrökre. Az izgalom még nem szűnt meg. Egy gyalog zászlóalj idevárnak. Két dragonyos század és nyolcvan csendőr már utban van.

Igazságszolgáltatás.

Halálos verekedés.

Karácsony első napján véres verekedés színhelye volt Nagykereki község kocsmájában. Az ünnep napján ott mulatott Pallás Sándor 28 éves parasztgazda is, aki józan állapotban szelid, csendes természetű volt, de ha egy kicsit ivott, akkor már ő volt legközelebbi ember. Este 6 órakor, mikor már Pallás Sándor jól be volt csipve, betértek a kocsmába L. Szabó András, Molnár Imre és Czeglédi István parasztleányok is, de alig mutatkoztak, Pallás Sándor azonnal vasvillát ragadott és ki akarta verni őket a kocsmából. Erre a leányok Pallás Sándorra támadtak és botokkal addig verték, míg meg nem halt. A három parasztleány ellen a kir. ügyészség halált okozó súlyos testisértés büntetése miatt emelt vádat. A törvényszék, mint esküdt író, tegnap kezdte tárgyalni az ügyet. Elnök dr Csulyok Béla, ügyész dr Vattay József, védő Popity János ügyvédjelölt.

A vádlottak kihallgatásuk alkalmával azt adták elő, hogy ők önvédelemből cselekedtek. Ő rájuk Pallás Sándor már régebbi idő óta haragudott és ígérgette is L. Szabó Andrásnak, hogy elbánik velük.

A tegnap kihallgatott 19 tanu közül egy sem vallott terhelően. Ténytanu közöttük egy sincs. Holnapra még maradt három tanu. Ítélet valószínűleg holnap lesz.

A Rokszin-ügy. A tegnapi napot az iratok felolvasása vette igénybe. Ma dr Gerő Sándor és dr Fisch Aron törvényszéki orvosokat hallgatják meg, akik előterjesztik véleményüket Porumb Kornél elmeállapotára vonatkozólag. Holnap kezdődnek a perbeszédok. Tekintettel a hallgatóság nagy számára, a tárgyalási elnök tegnap elrendelte, hogy ezentúl csak jegyzet lehet a tárgyalásra bemenni. Jegyeket a II. em. 92. sz. szobában lehet kapni.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonatőzsde határidői.

Budapest, április 26.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammonként	14.35
Buza októberre	13.91
Buza ápr.	11.80
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	—
Zab októberre	7.78
Tengeri máj. 1909.	7.86
Tengeri jul.	8.05
Tengeri májusra 1910.	7.24

Értékdőzsde.

— Délután 4 órakor. —

Osztrák hitelbank részvény	634.—
Osztrák magyar államvasuti részvény	736.75
Leszámitoló bank	482.—
Rimamurányi	572.—
Osztrák-m. államvasuti részv.	697.50
Közuti vasut	552.—
Városi villamos vasut	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értékdőzsde 1910. április 26.

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.25
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földterherment. kötvény 4. sz.	240.—
Horvát szlavyon földterherment. kötvény	95.50
Osztrák járadék papirban	186.—
Osztrák járadék ezüstben	145.—
Osztrák járadék aranyban	97.25
Osztrák koron járadék	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	197.50
Magyar hitelbank-részvény	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	730.—

Magyar hitelrészvény	— — —	748.—
London vista	— — —	631.50
20 frankos (Napoleon)der	— — —	19.02
Német birodalmi márka	— — —	117.65
20 márkás arany	— — —	23.51
Magyar nyerevény sorsjegy kölesön	— — —	93.95
Páris vista	— — —	689.50
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	— — —	40.90

A szerkesztőség felől

Dr VUOSKIOS GYULA.

Pályázat.

Nagyvárad Város Villamos Műve pályázatot hirdet f. é. október hó 1-től kezdve egy éven belül a villamos mű igazgatójának le-
hívása szerinti részletekben szállítandó 75 hordó olaj szállítására.

Ezen 75 hordó közül cca 20 hordó magas nyomású hengerhez szükséges 330—350° C égési hőfokkal 75 C-nál 12—13-szoros viszkozitással, kátránymentes; cca 20 hordó alacsony nyomású hengerhez 280—300° C égési hőfokkal 75° C-nál 7—9-szeres viszkozitással, legfeljebb 10% kátrány tartalommal, cca 15° hordó gépolaj 50° C-nál 3,7—4—6-szoros viszkozitással és cca 20 hordó gépolaj 50° C-nál 3-szoros viszkozitással.

Savtartalmu s a fenti adatoknál rosszabb minőségű olajokról szóló ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az ajánlatokat, melyek legkésőbb jövő hó 15-ig nyújtandók be, Nagyvárad Város Villamos Mű igazgatójához, a villamos mű felügyelő bizottsága tárgyalás alá veszi s tartozik a pályázó ennek kívánságára az ajánlott olajokból díjtalanul két-két egyenlő fél kilogrammos lepecsételt mintát beküldeni.

Nagyvárad Város Villamos Műve tentartja magának a jogot, hogy olajszükségletét két vagy több pályázó között megossza, illetve ha a pályázat által a mű anyagi érdekét megvédve nem látná, új pályázatot hirdessen, vagy olajszükségletének fedezéséről más uton gondoskodjék.

Egyenlő ár és minőség esetén hazai gyártmány előnyben részesül.

Az ajánlatnak ki kell terjeszkednie nemcsak az ajánlati árra helyt Nagyvárad állomás, hanem arra is, hogy az ajánlott olaj mennyiben felel meg az előírt feltételeknek, továbbá azon kijelentést kell tartalmaznia, hogy a pályázó az ajánlott olajokat állandóan egyenlő minőségben képes szállítani s az egyenletes minőségért a nevelés megkötendő szállítási szerződésben vagy kötésben jóállani hajlandó. A beszerzendő olajra vonatkozólag nemcsak az itt előírt feltételek, hanem az olaj gyakorlati használhatósága lesz főképen mérve. E végből a villamos mű tentartja magának a jogot, hogy bármelyik ajánlott olajból egy vagy két hordóval próbakép megrendelhesse s pályázó tartozik ezt az ajánlati áron szállítani. A villamos mű a szállítás el nem nyérése esetén a pályázónak más kártétítéssel, mint az ekép vásárolt olaj ajánlat szerinti árának megtérítésével, nem tartozik.

Nagyvárad város
Villamos Műve.

Használt zongora

eladó

Kálvária-utca 5.

Egyszeri használat meggyőző min-
penkit, hogy a

Gyöngy

Szinszappan

minden vízben, akár meleg, vagy
hideg, kemény vagy lágy, gyorsan
és erősen habzik; könnyen hatol a
szövetbe, MEGLEPO GYORSAN
OLDJA A SZENNYET, anélkül, hogy
a szövetnek legkevésbé is ártalmára
volna, teljesen tiszta és ment maró
anyagoktól.

Csodálatos tisztító erejét a nyers
anyagok leggondosabb kiválasztásá-
nak köszönheti.

A Gyöngy

szappan

mindig egyenlő minőségben lesz elő-
állítva.

Használata minden tisztítási célra
és mindennemű mosáshoz a leg-
kiadósabb.

A Gyöngy

Szinszappan

minden háztartásban jelentékenyen
megtakarít IDŐT, MUNKÁT és PÉNZT.

A Gyöngy

Szinszappan

a mosószappanok királya.

Elsőrendű magyar gyártmány

Készíti a

Magyar Zsirművek r. t.

Nagyváradon,

melynek városi raktárában (Zöldfa-
utca) ezenkívül a mosószappanok
minden faja (debreceni, szegedi,
csont, márvány, legfinomabb beretva-
szappan stb.) valamint KÓKUSZSIR,
CSÓ és LEVESTÉSZTÁK a legkisebb
mennyiség vételénél is EREDETI
GYÁRI ÁRON KAPHATÓK.

Új mechanikai és gépjavitó műhely.

Tisztelettel tudatom, hogy a mai kor igényei-
nek megfelelő gépjavitóműhelyt nyitottam. El-
vállalok minden rendszerű írógépek, kerékpárok,
varrógépek olcsó és pontos javítását jótállás
mellett, továbbá villamos háziesszengők, telefon
és villámhárítók, stabil gőzgépek, gazdasági és
minden más gyári gépek javítását és szerelé-
sét, vas és érc eszterga munkákat. Locomobil
henger furásokat és új dugattyukat és gyűrű-
ket. Gőzkazánok befalaztatását legújabb rend-
szer szerint és kőszénbánya kutatásnál talaj
próba furásokat saját szárazrendszerű furószere-
kezetemmel. Kiváló tisztelettel

Lollok Gyula,

mehaniikus és géplakatos.

BEÖTHY ÖDÖN és ARANY JÁNOS-U. sarok.

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és ká-
véháza, Kert-utca, ipartestületi haz.

Van szerencsem, úgy a helybeli, mint a
vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy
a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit,
sörcsarnokát, éttermét és kávéházát ujonnan
átalakítottam azokat a mai kor igényei szer-
int berendeztem, a szobaárakat pedig le-
szállítottam. Egyben kiemelem, hogy nyá-
ron át szép kerthelyiség áll a közönség ren-
delkezésére.

**Jó magyaros konyhám, frissen csapolt
kőbányai sör és sajáttermésű boraimat**
mérsékelt árakon bocsátom vendégeim ré-
szére.

Naponta friss és izletes villásreggeli
ebéd és vacsora. Abonensek elfogadtatnak,
mérsékelt árak mellett.

Ugy a szállodát, mint a sörcsarnokot
és éttermet személyesen vezetem s vendé-
geim pontos és előzékeny kiszolgálásáról
mindenkor gondoskodom.

Szives pártfogást kér tisztelettel

Kecskeméthy István,
vendéglős.

Papi ruhák.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és
főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget,
hogy megérkeztek a

tavaszi és nyári szövetek

nagyválasztékban, különösen reverenda és
szalon ruha-szövetek.

Becses megrendeléseiket és további párt-
fogásukat kérve maradtam

illő tisztelettel

Vajnovszky Károly,

papi és polgári szabó

Szent János-utca. (Sajátház.)

Vidéki meghívásra személyesen is megjelenek.

Új üzlet!

Új üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946

Raktáron tart villamos és légszesz
felszerelési alkatrészeket. **Olcsó-fény**
társulat kizárólagos képviselője. Elvál-
lalok karban tartásokat légszesz vil-
lany házi csengőket és telefonokat.
Költségvetésekkel díjmentesen szolgál-
lok. Telefon hívásokra személyesen
megjelenek.

Kiváló tisztelettel

Benedek Ferencz

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szem-
ben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40
gyertyás W o l f r a m lámpa darabja 3.60 kor.
100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

S na izzólmpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron atul.

Ér d. anemű izzólámpa különlegességek, fény-
ké p é s z l á m p á k, ugyancsak legolcsóbb
áron kaphatók.

Csillárok,

í v l á m p á k

állandóan nagy választékban kapha-
tók s a villamos telepen külön e
célra épített nagy

← csillár-raktárunkat →
megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

villamos világítás

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítá-
sát, javítását, ivlámák kezelését, hozzávaló szénpálcák szál-
lítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat
a legolcsóbb árak mellett.

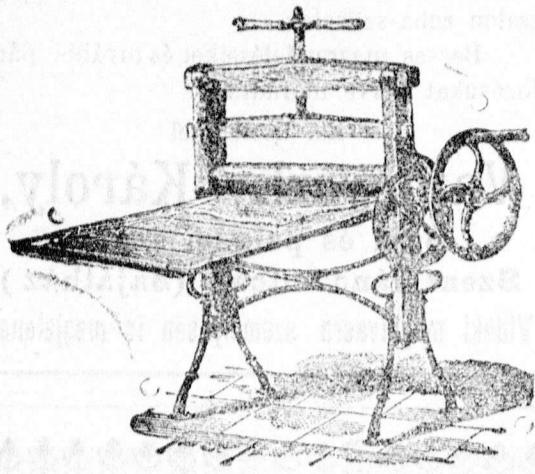
Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Kézi hajtású „Jégkészítő gép“ állandó működésben. Megtekinthető az üzletben.
Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése
 NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

Jégszekrények legújabb szerkezettel.

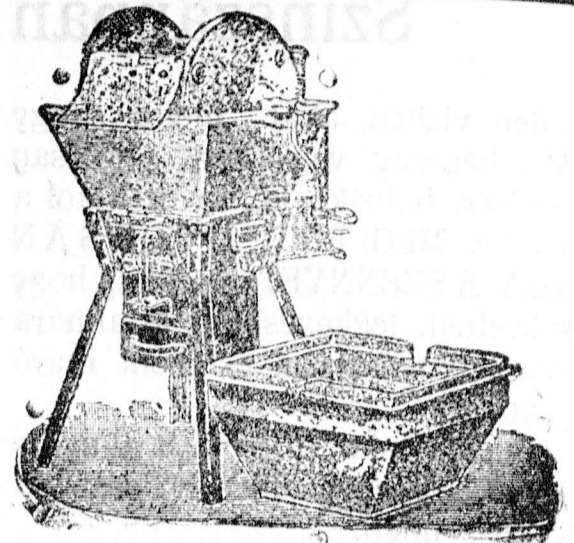
FAGYLALT GÉPEK.

Kerti vasbutorok.

GUMMI CSÖVEK.

John-féle mosó mángorló és facsaró gépek.

ÁRJEGYZÉK kivánatra, ingyen és bérmentve.

Főtisztelendő Papság figyelmébe!

- Uj női- és férfi-cipész üzlet! -

Paróczay Mátyás

NAGYVÁRAD,

Rákóczi-ut és Nagy Sándor-utca sarkán

(Czillér mellett.)

Elsőrendű fényezett és matt háló-, ebédlő- és uri szobák különleges fanemekben is

feltűnő olcsó árban adatnak el.

REISZ MIKSA

BUTORGYÁRA

Békéscsaba — Nagyvárad

Kossuth (Sas)-utca 7.